

Kaan Kural

E-Spor Yayınlarına Olan İlgi Artıyor

RÖPORTAJ

TRTakademi: *Spor ve medya konusunda Türkiye ve Dünya arasında yayıncılık perspektifleri açısından ne gibi farklar görüyorsunuz?*

Kaan Kural: Sonuçta bu iş tamamen ekonomiye bağlı. Ekonomik olarak daha güçlü ülkelere baktığımızda oradaki yayıncılıkta gerek prodüksiyon, gerek ekipman, gerek insan gücü açısından çok daha fazla kaynağa sahipler.

Örnek vermek gerekirse biz burada bir basketbol yayını yapıyoruz: 5 kamerayla toplam 15 kişilik bir ekiple. Onlara baktığımızda ise 20 kamerayla 55 kişilik bir ekiple bu yayını gerçekleştiriyorlar. Grafik departmanları var, son teknolojiyi kullanıyorlar. Rize'deki yerel bir kanalla Amerika'daki ulusal bir kanal arasında, yapılan iş olarak çok fazla fark yok aslında. Mantık aynı, fark kullanılan ekipman ve harcanan parayla ilgili tamamen. Buradaki en önemli bileşenlerden birisi de insan, insan gücü iyiyse yayın da elbette kaliteli oluyor. Özetle, ekonominiz iyiyse iyi ekipmanlar ve kaliteli insan gücüyle bir adım öne çıkabiliyorsunuz.

TRTakademi: *Türkiye'de spor yayıncılığı yapan teknik ekibin ve ekran önündeki yüzlerin dünyadaki diğer rakiplerine göre avantajları ve dezavantajları nelerdir?*

Kaan Kural: İyi olduğu yönleri söyleyeyim önce, birden fazla iş yapmak zorunda kaldığımız için ve onlardan çok daha fazla çalıştığımız için alanda onlardan çok daha geniş bir bilgiye sahibiz ülke olarak, çok daha fazla çözüm üretiliyor, çok hızlı gelişme imkânı buluyorlar.

Bir ses uzmanı kameradan da anlıyor, bir yorumcu röportaj da yapabiliyor. Diğer taraftan uzmanlaşmak çok zor, Batılılar kendi dar uzmanlık alanlarında çok daha iyiler, tek bir işi çok daha iyi yapıyorlar, çok daha iyi gelir kaynakları olduğundan tamamen bu işe konsantre oluyorlar. Türkiye'de yayıncılar ne kadar iyi konuma gelirlerse gelsinler, başka gelir kaynakları bulmaları gerekebiliyor.

TRTakademi: *Basketbolun kitlelerle buluşması noktasında spor medyasının rolünü nasıl görüyorsunuz ve bu konuyu geliştirmek için neler yapılabilir?*

Kaan Kural: Her alanda olduğu gibi izleyen insan sayısını geometrik olarak artıran şey yayın. Bu yayını ister televizyondan ister internetten yapın, görebilen göz sayısını artırılıyorsunuz ayrıca araya bir yayıncılık koyduğunuzda o da biraz rehberlik gibi oluyor. Sizin çok güzel bir tarihî bölgeniz var diyelim, burayı çok insana sunabilirsiniz ama orayı daha iyi ışıklandırırsanız, iyi rehberler koyarsanız çok daha değerlendirilir burası, değeri daha iyi aktarırsınız.

Çok daha fazla kişiye ulaşmak için yayıncılık şart, o kişilerde yaratacağınız algı ve etkiyi artırmak için de o yayıncılığın kaliteli olması gerekiyor.

TRTakademi: *Türkiye'deki basketbol yayıncılığıyla NBA'i karşılaştırdığımızda hangi konularda eksiklerimiz var?*

Kaan Kural: İki ana konuda. Biri organizasyon, bizim ligimiz kaliteli ama organizasyonel açıdan gerideyiz. Salon organizasyonu, ışıklandırmalar, zamanlama, salon rengi, forma rengi, mola arası eğlenceler; bu, işin organizasyon tarafı. Aynı sirk geliyor ama birinde çok kötü bir çadırda ve zor bir yerde izliyorsunuz diğer tarafta da birinci sınıf bir izleme imkânı var.

Yayıncılık tarafında da, dediğim gibi, tamamen ekonomik unsurlar var. Çekim yapan kamera sayısı, grafikler fark yaratıyor. NBA'de özel bir kamera var, maçın en önemli anlarını çok daha iyi bir şekilde gösteriyor. Biz de kullanıyoruz ama bizde 1 tane var, onlar 8 tane kullanıyor.

TRTakademi: *Yayıncı kuruluşun lig üzerindeki etkisi nerede başlayıp nerede son buluyor, sizce bu nerede başlayıp nerede bitmeli?*

Kaan Kural: Bence organizasyon tarafına pek karışmamalı, sadece yayıncılık köprüsünü oluşturmalı. Herkes kendi alanında uzmanlaşırsa daha verimli oluyor, başka alanlara karışınca iş karışıyor. Organizasyonu yapanlar yayıncının işini kolaylaştırılmazsa işte sıkıntılar ortaya çıkıyor. Takımlar daha çok dinlenmek istiyor, daha az röportaj vermek istiyor, forma renklerini kendileri belirlemek istiyor.

Bunlar aynı amaca farklı yollarla giden yöntemler olsa da karışıklık yaratıyor. Hâlbuki herkes iyi niyetle çalışıyor, yayıncı yayını daha iyi hâle getirmek için organizasyonun işine karışmak zorunda kalabiliyor.

TRTakademi: *NBA büyük bir pazara sahip olan bir marka. Formaları, ayakkabılarıyla bir endüstri. Türkiye'de bunu neden sağlayamıyoruz? Yayıncılık ve pazarlama konusunda ne gibi eksiklerimiz var?*

Kaan Kural: NBA'nın yıllık geliri 8 milyar dolar, Türk basketbol liginin ise 80 milyon dolar değil, bu kadar basit. Bu bir kültür meselesi, Hindistan'da herkes kriket izliyor, İngiltere'de kimse basket izlemiyor, Türkiye bir futbol ülkesi. Basketbol daha başarılı olsa da organizasyon daha iyi olsa da futbolu yakalaması söz konusu değil.

Önemli olan her sporun kendi potansiyeline ulaşip ulaşmadığıdır. Türkiye'de eskrim kendi potansiyeline ulaşırsa başarılıdır. Amerika'da futbola yatırım yapılırsa da orada 9. sırada. Türkiye'de futbol dışında spor izleyicisine soru sor, basketbol dışında bir şey bilmez, demek basketbol kendine bir yer açmış.

TRTakademi: *NBA basketboluyla Euroleague basketbolu arasında saha içinde farklılıklar var. Yayıncılık alanına bu nasıl yansıyor? NBA'nın sahada oynanan basketbol kadar, bunu sunma konusunda da önde olduğunu düşünüyorsunuzdur. NBA, Euroleague'i nasıl baskılıyor?*

Kaan Kural: Bir kere ürün kaliteli, dünyanın en iyi oyuncularını orada. Hollywood sinemasıyla Avrupa sineması gibi düşünün. Avrupa sinemasının iyi imkânları olsa da en iyiler Amerika'ya gidiyor. Amerika'da çekilen popüler bir dizi var, neredeyse tüm oyuncular İngiliz. NBA'de kadroya giremeyen oyuncu Avrupa liginde finalde ortalığı birbirine katıyor.

TRTakademi: *Özellikle NBA'de maç sırasında ve sonrasında bilgi, veri, istatistik paylaşımları çok üst düzeyde. Türkiye ve diğer liglerde bu çalışma neden yapılamıyor?*

Kaan Kural: Bütçe... Amerika'da canlı yayın aracında bu istatistikleri takip eden ve ekrana veren 15 kişilik bir grafik departmanı var. Türkiye'de bu yok, sadece maçın istatistiği var. Biz de buna maç başı 20 bin dolar ayırılım neler çıkar, ama kimse ayıramıyor.

TRTakademi: *Spor yayınlarının çocuklara ve gençlere ilham olma açısından önemi nedir?*

Kaan Kural: Sporun bir eğlence olduğunu, bir kavga dövüş olmadığını doğru vermek gerekiyor, yayıncının rolü önemli, biraz öğretmen gibi davranmalı. Bunu kavga dövüşe dönüştürünce çıkan sonuçların ne olduğunu görüyoruz.

TRTakademi: *Türkiye'de futbol ilgi çekiyor ama oyunun güzelliklerinden ziyade tartışmaları daha fazla öne çıkıyor. Bunun basketbola olan ilgiyi artırmak için bir fırsat olduğunu düşünüyor musunuz?*

Kaan Kural: Basketbolda da durum pek farklı değil. O biraz insanların sporun kendisinden çok, tartışmaları sevmesiyle alakalı. Basketbolda da benzer şeyler olsa bile futbola göre avantajı var, biraz daha sağduyu var. 180 derece bir fark yok, biraz daha iyi sadece.

TRTakademi: *Basketbol seyircisiyle futbol seyircisinin farkları nelerdir?*

Kaan Kural: Çok ayırmamak lazım, basketbol izleyenler futbol izliyor, futbol izleyenler de basketbol izliyor. Birisini izleyip diğerini izlemeyen insan sayısının çok az olduğunu düşünüyorum. Fark şu aslında, futbol çok basit bir spor, futbolu bilmeyen biri 2 dakikada ofsayı dışında futbolu hemen anlar. Basketbol öyle değil, biraz yatırım yapmak gerekiyor, dikkat etmek, kuralları, işleyişi öğrenmek lazım. O yüzden biraz daha ölçüp biçiyor basketbol seyircisi.

TRTakademi: *E-spor alanına nasıl girdiniz ve uzmanlaştınız?*

Kaan Kural: Ben yıllardır oyunla çok içli dışlı olduğum için, kendim de oynadığım için buna girmem gayet doğal oldu. Eski basketbolcu nasıl yorumcu oluyorsa ben de oyuncuydum bu alanda, bir talep geldi ve gayet rahat girdim.

TRTakademi: *E-spor size göre spor mudur?*

Kaan Kural: Bu, sporu nasıl tanımladığınıza bağlı. Sporu koşup terlemek olarak tanımlıyorsanız o spor değildir, beden eğitimidir. O zaman okçuluk da spor değil. Spor denilen şey rekabettir. Olimpik spor mu diyorsan elbette değil.

Sporun ana tanımına; citius fortius altius (daha hızlı, daha güçlü, daha yüksek) girmiyor. Burada da çok ciddi fiziksel bir yarış ve rekabet var. Durum böyle olsa da insanın fiziksel özelliklerini zorladığı bir alan değil e-spor. Amerikalılar buna, zihinsel rekabet sporları diyorlar, ben de buna rekabetçi oyun diyorum, illa spor demeye gerek yok. Spora nasıl baktığınla ilgili. Olimpik tanıma bakarsan değil ama daha geniş bir tanım yaparsan, zihinsel ve fiziksel olarak rekabetçi bir müsabaka, yaptığı ortam dersin o zaman da spor olur. Ben illa spor olmasına gerek duymuyorum, bana sorduklarında ben spor değil diyorum. Spor olması şart değil, herkes spor diyor, ben değil diyorum.

TRTakademi: *E-spor, spor değilse tam olarak nedir?*

Kaan Kural: Rekabetçi oyun.

TRTakademi: *E-spor yayıncılığı hakkında spor kanallarının yaşadıkları bazı tereddütler var, bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?*

Kaan Kural: Bu, spor kanallarının olaya çok dar baktıklarını gösterir. Bir örnek vereyim, dünyanın en büyük spor kanalının genel müdürü 2015 yılında Amerika e-spor finalini yayımlamak isteyenlere burası çok ciddi bir spor kanalı, çocuk oyununa yer veremeyiz demişti, geçen sene finali yayımlayabilmek için 250 milyon dolar para ödedikten sonra “Kendimi demode bir salak gibi hissediyorum.” dedi. Spor kanallarında pokerinden satrancına her şey yayımlanıyor, bunu yayımladığında kendini kirletmiş olmuyorsun. Bu tamamen demode kalmakla ilgili, yayımlamak istemeyen kişiler duruma hâkim olmadıkları için böyle konuşuyorlar. İnsanlar yeni şeylere karşı otomatikman elindekileri koruma içgüdüleriyle hareket ederler. Bilmedikleri bir alan olduğu için korkuyorlar ve bunu küçümsüyorlar.

TRTakademi: *YouTube’da film izleyenler için Netflix diye bir yapı çıktı, internette iyi film izlemek isteyenler orada, şimdi de Twitch var. Oyun izlemek isteyenler orada. Bu ve benzer platformun ve yayıncılığın geleceği nasıl olacak?*

Kaan Kural: Normal yayıncılığa paralel giden bir sektör olacak. Dijital olmasının büyük avantajları var, VR ve AR bu işin içine çok daha rahat girebilecek. Dijital yayın yapmak daha kolay ama basketbol yayınından pek fark olmayacak.

TRTakademi: *E-spor yayıncılığı henüz kontrol altında değil ve özellikle çocukların izledikleri kanallarda küfürlü yayınlar olabiliyor. E-spor yayıncılığı bu konuda çocukları nasıl etkiliyor?*

Kaan Kural: Ben de e-spor yayını yapıyorum, benim kanalımda küfür yok. O yayıncıyla alakalı bir konu, bu yayıncıyla alakalı bir şey. Denetleme gelecektir elbette, aynı zamanda onlar oyun yayını yapıyor. E-spor ile oyun yayıncılığı farklı.

TRTakademi: *Bu işle ilgilenmek isteyen gençlere tavsiyeniz nedir?*

Kaan Kural: Standart yayıncılıktan farkı yok. Diksiyon dersi alabilirler, alana hâkim olmalılar.